

AMERIKANSZKI Szlovencov Glász

AMERICAN WINDISH VOICE

SZHAJA VSZAKI PÉTEK - PUBLISHED EVERY FRIDAY
Editor Alex Kardos, reditel

Published by the American Windish Publishing Co., Inc.
John Hassai, Secretary. Joseph Korpics, Business Manager.
512 East Fourth Street, Bethlehem, Pa.
Telephone 2940

NAPREJPLACSILA CEJNA: SUBSCRIPTION RATES:
Na cejlo leto ..... \$2.00 For one year \$2.00
V Jugoszlávijo ..... \$3.00 For Jugoslavia \$3.00

"Entered as second-class matter January 13, 1922, at the post office at Bethlehem, Pa. under the Act of March 3, 1879."

Ruszi zaisztino mér scséjo

More sze presztaviti vszákeféle oborozsüvanye. --- Raz-drüzgati trbej vszako szühe zemlé, mourszko i lüftno vojszko skér. --- Velke oblászti szo sze presztrasile od szovjetske szigurne propozicije

Preminuseo szrejdo sze je odprla vu Genfi ona vekivecsnoga szpoumenka razorozsenya konferencia, stera de po vszákóm vövidejnyi zádnyo szpodobno tákso konferencije znamenivala. Na tou konferencije szo szovjetskoga Ruszoszkoga országa zasztoupnieke tüdi prisli na eseli z-Litvinoff zvonajnyega komiszára namesztinikom.

Zse jedíno nyuv prihod je bojzna szenzácia bíla. Z-polícájami je trbello réd gori drzsati, gda szo notri sli vu konferencije dvoráno. Ali tou je szamo predspila bíla onomi neszmilenomi bojüvanyi, stero je szovjetske delegácije preszednik z-edne neszmierne bombe explodácijov zaesno.

Ka je naprejvidése bilou, szpunilo sze je. Szovjet je seseo szvoj násztaj szpoznati dati z-velkimi oblászti, stero szo zse telkokrát probale zopszton z-razorozsenyom. Ruszi szo vösztopili ino szo seseli szpoznati z-izstinszkim razlozsenyom z-cejlim szvejtóm, ka szovjet razorozsenye na omorni miszli, tou delo nevzeme za spájsz.

Litvinoff je vözglászó, ka sze razorozsenya pítanye szamo te lehkó vzeme za omurno, esi nedo od toga gucsali, ka steri orszóg kaksega douba bojnszke hajouve i kak velke serege lehkó drzsi na szühom, na vouti i vu lüfti, nego esi naednók vküper zdrüzgajo vszako bojnszko skér, porüsjio gráde, fesztunge i velke oblászti sze nedo vrsenile z-szvojim rozszjom mense országe vu sakki drzsati.

ONA VELIKA SZÁSENOSZT,

stero je Litvinoff z-szvojim govorejnyom zroküvao, je izstinszko zmouto veliki oblászto zasztoupnieke. Litvinoff vöponüicavsi ponüajoueso príliko, je tou porácsao, ka naj vesaszi szkonesá tá konferencia, ka nájkesznej vu márciusi naj vküper pozové edno szvetszko razorozsenya konferencije, stero naj potom vsze odprávi. Stükov raztoplenye, fesztungov porüsenye, bojnszki hajouvov pogrozsenye i letécsi masínov, lüftni hajouvov jedíno za trzstvene cíle valon predelanye.

VELKI OBLÁSZTOV ZASZMEJ

sze je na vszákoga jedínoga delegátusa obrázi vönámálo, gda je Litvinoff plemenitoszti z-popolnov omurnosztjov naglasüvao, ka je vekivecsen mér szamo te zagvüisani, esi razorozsenye omurno szkouz doprineséjo, i vu nájprvom rédi velke oblászti.

Na tou szo delegátuske nej bíli pripravleni, ka bi sze szovjeta zasztoupnieke vesaszi z-ednim brez pomáganya, gotovóv

predpravkov posztavili notri vu Genf, gde szo zse tak doszta komedije spilali, tak doszta prázni gucsov zmlátili za razorozsenye i prouti razorozsenyeni.

NEMCI I RUSZI SZO VKÜPNO

zdelali vö tou predpravko. Nemske delegácije preszednik je vu szvojem poklonésem

gouvori tüdi gori oproszo rusze na tou, ka naj naprejdájo razorozsenya forme predpravko, kak tanácsa novejse kotrige. Nemci szo vu vszákóm táli podpérali ruszoszko predpravko. I esi gli, ka je naprej bilou znáno, ka nemci i ruszi vküpono sztoupíjo gori, dönok je nájkéso szásenoszt póbüdilo na konferencije tou, ka nakelko szo ednoglaszno nemske i ruszoszke predpravke.

Mogouese, ka po ruszoszko predpravki zse ne bode moglo bidti doszta stükanya. Ruszi szo notri zglászili, ka omurno vzemejo razorozsenya pítanye i nej szo prisli na razprávlanye. Na pogájanye tomi, ka esi je na tou potrejbno, ali nej, nego záto szo prisli, naj sze zaisztino doprinesé razorozsenye.

Ruszi szo pokázali na tou, ka szo vszigdár za mér zdignoli rejes, stero poszvedoesi nájzáduye litvánszko-polaesko prípejé tüdi, no esi bár szo Ruszoszki orszóg izstinszko provokáli valí vu bojno. Szovjetski Ruszoszki orszóg sesé sztálno presztaviti bojne, da pa vídi, ka teesasz, dokées záhodne velike oblászti (Anglia, Francuski orszóg, Amerika itd.) sze oborozsüjejo, na bojno pripravlajo, on tüdi nemre osztánoti brezi oborozsüvanya.

Mense drzséle, stero szo návadno ednoga i drüjgoga velkoga országe viszécsnoszti, sze niti genoti, ali naglász zdejnoti nemrejo tam, gde sze tákse

drzséle bojüjejo edna z-drüjgov kakda szovjet i záhodne millitáriske drzséle.

Naturno i nevbloodjeno pro-rokütivanye je, ka z-Genf-szko-ja tanácsüvanya tak razodíde-jo delegátuske, ka szo sze edno rávesili. Tou, ka je Ruszoszko-ga országe taktika szploj ná-esisa, líki záhodni drzsel. Ali za návuk tam osztáne zdaj sze brezi dvojúvanya, ka ántápta zmoznoszt moesno poména nemske ruszoszko prijátelsztvo, stero sze po toj konferencije esese doszta bole pokrepsa.

Nisese nebi vörvao, ka bi zse na prvi dén explodejrala ona bomba, stero szo ruszi prineszli. Ali mogouese je, ka koneesno v-lüfte püsztij tákse konferencije.

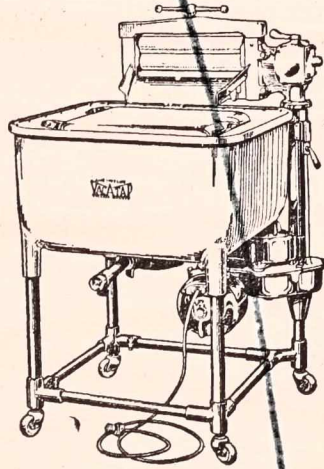
Naszlejdnye szo ruszi mogli prídti, ka naj Nemski orszóg lehkó povej odkrito szvoje pre-vidéjnye francusom i anglusom. Ruszoszki orszóg je do etigamao esese nej doubo tákse publikácije, kak na Genf-szkoj razorozsenya konferencije. Ino ka tomi ka bode naszledüvanye, tou sze zlehka dá szomni-ti: na bojno pripravvanye na záhodi i na zhodi, na edno vékse doliraesunanye, ár vejm je Genf-szka konferencia notri poszvedoesila, ka Záhoda i Zho dá protivinsztvo je nej mogouese zmirovessinov odpraviti. Militáriski kapitálizmus je neszmileni i dokees on z-mozs-nosztjov láda, teesasz nepozna milosese i pravice na szvejti!

PERITE EDEN KEDEN KSENKI!

Nej trbej oli nücati Nega remenov

LIVE IMPELL
VAC-A-TAL
WASHING MACHINE

ZADOVOLNOSZT JE GARANTÉRANA

Odávamo je na lehkó doliplacsüvanye

Thomas B. Briody, Jr.
324 TAYLOR STREET
BETHLEHEM, PA.
Phone 591

GVINO JE SZTÁVKO, ALI DÖNOK JE GORIPLÁCSO

Vu Oregon City, Ore. sze je eden B. J. Harris iména eslo-vek vu50 centov sztavo, ka bíliárd kruglo on v-lampe zná vzéti. Vejm je tou vesino, ka jo je v-lampe vzéó, ali vö jo zse nej mogao vzéti z-lamp. Dok-tora je trbello pozvati k-nyemi, kí je po dugom trüdenyi, z-velkov navoljouv vö vzéó bíliárd kruglo zs-nyegovi lamp.

VMORILA GA JE BOJAZNOSZT

Z-Philadelphije glászijo: — Morris Mezelius, 21 lejt sztar máli ceszstnik, koga szo návad no pri odeberányi zaposzláváli, je jáko zsalosztzoga douba áldov grátao politicsne korup-cije.

Pri nájzáduyem odeberányi gda szo vküper esteli voutome, je níksa svindlaríja-mogla bidti i bírovíja je za toga volo zrendelüvála voutomov znouva prejk glédanye, na stero szo szpomínanoga máloga ceszstni-ka notri pouzvali, kak szvedo-ka.

Te mládi eslovek sze je na-telko zozzagao, ka je eden szploj rejtki i esüden beteg doubo — popólnoma je odnej-mo. Té beteg sze je za konees-no katasztrofo poszvedoeso, ár je Mezelius na drüjgi dén mrrou vu siptáli, brezi toga, ka bi szvoj glász nazáj doubo.

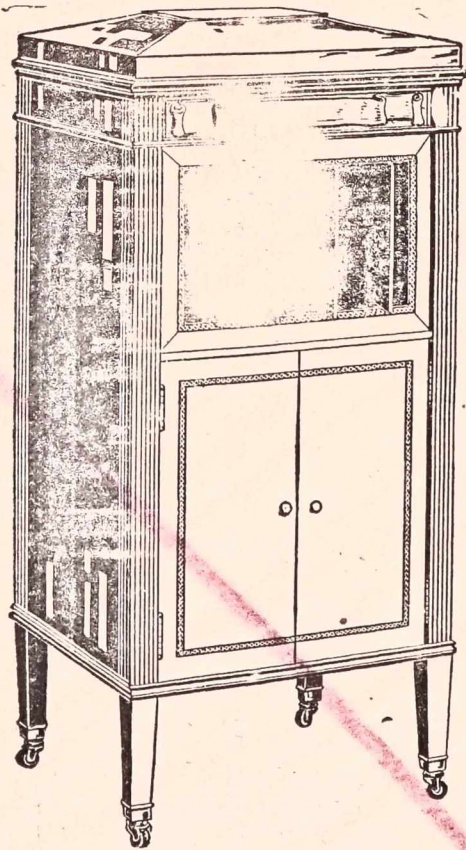
Szamo od Pondelka do Szobote Bozsicsni Fonográfov Odaja

Plácsajte

SZAMO

\$ 1 25 na keden

Neskodi nikaj esi nedte mogli zrédoma placüvati.

COLUMBIA FONOGRÁF — CABINET FORME

(Eti nej pokázani z-kejpom)

SZAMO DO SZOBOTE

\$19

Zsalüivali te esi te dugo csakali

Potrejbno nám je na meszto i záto vsze fál moremo odati. Popolnoma garantérano.

Odprejto vszáki Vecsér

Sztolni Fonográfí, vszi trno \$5.00 dobri, szamo po

Odprejto vszáki Vecsér

TRNO FÁL
prejk predelani
Fonográfje

vsze garantérani

200 dollárov, 4-springami
Columbia vu dobroj sztávi
tak kak \$44.00
noui

150 dollárov sztojëcsi model
Columbia Fonográfje, Maha-
gony ali \$39.00
orejov

100 dollárov Columbia Fono-
gráfje, vsze \$34.00
garantérani

125 dollárov Columbia z-3
springami lejpo- \$29.00
ga glásza szo

7 Cabinet
Model Fonográfje
Vecsféle

\$14.00 vszáki

V-dobroj sztávi. Predetim je
cejna bíla 100 dollárov do
175 dollárov. Zdaj szo trno
fál.

ODAJA SZE SZKONCSO V SZOBOTO

Preberite szi bozsicsen dá-
zdaj. Napravite szamí sze-
bi terminus. Vszáki fono-
gráf garantérani.

PLÁCSAJTE

PRISESZTNO

LETO

"EVERYTHING MUSICAL"

Phillips
MUSIC STORE

24 EAST THIRD ST.
BETHLEHEM, PA.

PLÁCSAJTE

PRISESZTNO

LETO

POVNOZSÁVA SZE BREZI DELA BO- DOUCSI DELAV- COV RACSUN

Kaktécs tajíjo, vu szkriv-
noszti drzísjo offiálni faktor-
je zdajsnji vérsztveni, indusz-
triálszki sztális, vszáki zná, esü-
ti, ka pred tezsávnim vérsztve-
nim krízisom sztojí orszá-
g. Dén za dnévom sze povnozsa-
vacsun oni lújdí, kí szo odpú-
seseni z-dela po cejli Zdrúseni
Drzšélaj i vszigdár vees i vees
delaveov zgübi szvoj vszáke-
nésnji krúh.

Vu vnongi amerikanszki fa-
brikaj, vu steri je pred etim
vees million delavszki rouk de-
lalo, dnesh po csuporaj vöplá-
esajo i odpúsztíjo z-szlúzsbe
szvoje szlúzsbeníke i pomali
vözaszpi ogen vu futecaj, ne-
do sze obraesali potácske na
masinaj i sztáne vszáka skér-
ino vedno vees bode brezi de-
la posztányeni delaveov vno-
zšine.

Tak sze kázse, ka szo vu
cejloj Ameriki vödáli ono
sztrahsno rejcs, ka — nega de-
la! Szíromasko delavszko lü-
dsztvo pa na vnozšino jezere z-
manjkiüvanyom szpunyáva
vremen vu szvoji doumaj i z-
bojaznosztjov szí míszlíjo na
pridoueso zimou...

Ka bode zs-nyimi, esi nyim
szvalíjo tesko prisparani pejn-
ezí? Csi de esese dugo trpejla
brezi dela sztáva?

Pa bogme — zsalosztno — eto
pout niti vüpažni nega na tou,
ka bi sze zbougšala sztáva.
Pred prezidenta odebéranyom
sztojím i prezidenta esese sz-
amo vu prisestnom, 1928-om
leti odebérájo...

Kelkim familijam zide sz-
amo ednouk na keden toplá hrá-
na, kelko jí bode z-raztrgani,
vözosztrádani, szpozébleni?

Tou právjio, ka je Amerika
Demokrácije domovina". Pa
je práva isztina tou, ka nindri
na szvejti nega telko zmozšni,
bogáti poglavárov, telko pejn-
ezni kralouv, líki vu etom
országi.

Pejnezni kralouvje kralüje-
jo eti, steri korouna je bár nej
zláta, z-gyémánta, nego szamo
z-kamenoga vougelja, ocela,
zseleza, medina naprávljena. I
kí zšiveti sesé, tém vu szlúzs-
sztvo more nagnoti szvojo gla-
vou.

Nekoronüvani, brezi králesz-
ki pravie kralüvajúesí kra-
louvje szo tú goszpoudje Vu
szvoji rokáj májo krúh, delo,
dobrou, bogáštvo i szíro-
mastvo. Vu nyuvi rokáj je poli-
tika, zšítka i szmrti boj. Ka
kelko more trpeti Amerika vu
pejnezni kralouv robsztva szlú-
zsensztvi, zdaj lehko vídimó.
Vö je dána prílicsna rejcs. mo-
to od Zhoda do Záhoda, od Sze-
vera do Juzsnoga, ka nega
dela...

Trbej potrejtí, trbej zmécsi-
ti lüdsztvo do odebéranya, ka
gda de szvoje pörgarszke pra-
vice navájalo — naj brezi mou-
esi, vöobsztrádamo, zmantráno
dá doli szvoj voutom na ono
ravnajoueso politiko, vu stere
robnom szlúzsensztvi gecsí...

Doli trbej zaprejtí fabrike,
vö trbej pogasziti ogen z-fá-
neszov, prekunyeni je tiszti, kí
delo dá zdaj komikoli, nájmre
tebi, szem-tá zbrszanomí túhín-
ei.

Kak velka potrejbšina bi
bila etomi ovak z-mlejkom i
médom tekoucesimi, vu vérszt-
veni kinesaj na telko bogátomi
országi na edno zdravo, pra-
viesno ravnajoueso politiko.
Kak bi potrejbno bilou na ed-
noga tákšega velkoga esloveka.
Kak je na példo Lincoln bio,
kí bi obráno delavsztvo i nej
z-hújszškanyom, z-“graft”om,
nego z-energicsnimi rokámí bi
konec napravo v-nébi kriese-
esoj nepraviesnoszti i neglino-
szti zoucsi delavsztva millio-
nam.

KREJGANA ZSENSZKA SZE JE VMORILA VU ZSALOSZTI

Mozsá szo z-lüdvomorsztva kri-
viesnosztjov obtozsenoga doli-
zadrzsali. — Zdaj zacšne jury
vu Chicagi onoga csüdnoga
vmorsztva razprávlanye, stero
je vu isztini szamovmorsztvo.

Pred pár mejszeci sze je
zgoudilo, ka sze je edna Viola
Kendal, 18 lejt sztara zsenszka,
stera je szamo pár mejszecov
bila zšena, z-gázom vmorila
vu onoj zsaloszti, ka jo je
mouzs, koga je trno lübila, za
nikšega máloga zroka volo zop-
szüvao, szkrejgao.

Te mládi pár je nazlík le-
pou, blájšeno zšivo med sze-
bom. I rávno záto je vzéla zsen-
szka natelko na szrdéé, ka jo
mouzs za vszáko málicškoszt
szkrejga. Gda je edno gojdnó
mouzs odšao delat i veesér do-
mou prisao, nej racsunavsi na
tou, ka nakelko je zbantüvao
szvojo isztinszko fájne díšse
zšeno, jo je mrtvo najšo v-hizsi.

Mozsá szo doli zadrzsali, ali
gda je poszvedoeso, ka je vu
fabriki bio, i doktorje szo kon-
statejrali, ka je zsenszka prvle
vöpreminoula, kak je on domou
prisao, szo ga na szlobodno
púsztili. Po ziszkávanyi szamo-
vmorsztva zrovok szo szouszid-
je ovadili detektivom, ka sze je
zšenszka pred szmrtjov touzšila,
ka sze je navolila zšivlejnya,
ár jo mouzs za kaksokoli má-
lieskoszt prekuné. Na tou szo
mozsá pred szodníjo posztavili
z-onim obtozsenyom, ka je zš-
eno vu szmrt sztírao.

AUTOMOBILSZKI GÁ- ZOV NEVARNOŠT

Kaksikoli veliki mraz je glí,
odprimo gori garázsa dveri,
dokecs je motor. vu. funkciji.

Zdaj, ka sze je mrzlo vrej-
men notri poklonilo, páli doszta
nemáratni i nepremišleni
auto-drájverov príde vu zšítka
nevarnoszt. Szpój gvúšno je,
ka mo znouva lehko eštelí vu
novinaj, ka je nindri ednoga
motoriszta dokecs je z-masi-
nom zaposzlávani bio, ka naj
sze gori szegreje, vu zaprejtom
garázsi, vmouro gáz.

Za “Carbon monoxid” ime-
nüjejo tiszti cšeméren gáz, ste-
roga nepopolna gorécsa moucs
vu tekouesnom naprávi. “Ne-
popolen” právimo, ár med ide-
álnimi násztaji táksi gáz nebi
bio, od drüjge sztráni pa ár
nájbougší motor i nájbougší
auto-gáz túdi nemre zdaj
esese vöprepraviti tákse nevar-
noszti, záto sze moremo hábati
tákséga hípa od cšemérnoga
gáza, dokecs je motor nej gori-
szegreti i esese je nej vu popo-
lnom svungi.

Ob príliki edne probe szo vu
ednom dobro zaprejtom gará-
zsi na drájvera szedelisesa
meszti ednoga psza povrgli.
Príblízno 20 minut je motor
pomali sou i tou je rávno za-
doszta gáza napravilo, ka je
neszrécsna sztvár zgübila prí-
szebnoszt. Po analizejranji ga-
rázšovoga lüfta sze je vöszká-
zalo, ka je tiszti blúzi eden pa
pou percenta carbon monoxida
vszébüvao.

Vu tom deli je tou nájbole
nevarno, ka carbon monoxid
nema ni szagé, ni fárbé. Ravno
záto vu nájvees pripetjej auto-
drájver zgübí priszhebncsz, prvle
kak bi vö z-garázsa prí-
plezo.

Vszáki, kí automobil má, ali
z-auto vozšnyov oprávlá, dobro
de, esi vu znánye vzeme ete vu-
goden tanács: gda motor vuz-
gáte, vesaszí odprite dvei na
garázsi, esi je glí trno mrzlo
(ali konešimár okno). Kí je pa
od cšemérnoga gáza zgübo prí-
szebnoszt, vesaszí trbej dokto-
ra pozvati ino ga k-priszeb-
noszti zgübiti.

Pédeszétdvakrat szpomínani lejpi SENK vu ednom leti

Príblízavajo sze Koledni
Szvétki, krsesanszta nájvéksi
i nájlepsi szvétké. Pri toj prí-
liki je návada, ka lüdjé obdarü-
jejo szvoje blízšnye, senke pos-
lejo szvojím lüblénim. Doszta-
krát szí moremo premislávati
na tom, ka kaksí senk naj kü-
pimo, nájmre esi vu sztáro do-
movino zselejmo poszlati kaksí
senk. Nega bole pripravnoga
senka poszlati vu sztáro domo-
vino, kak novine. Csi seséte ob-
darüvati szvoje blízšnye, tak
darüvati naprej za nyih na
“Am. Szlovenčov Glász”. Cej-
na na cejlo leto 3 dolláre. Tou
bode nájlepsi senk, steromi do
še nájbole veszelíli vu sztáro-
j domovini.

Doszta szlovenčov jeszte v-
Ameriki, steri ne písejo radi
píszma vu sztári kráj, ár sze
nyim vnouzsa, ali po zšmetnom
trüdnom deli szo radi, esi szí
lehko pošinéjo vu szvoji krát-
ki szlobodni vöraj. Ali nyuvi
blízšnyi vu sztáro-
j domovini trno zšmetno esákajo kaksikoli
glász odnyi i od vszákoga poz-
náncá ino poprejčno od szlo-
venszki dogotkov. “Amerikan-
szki Szlovenčov Glász” sze
vszáki keden rédno notri poklo-
ni vu sztáro-
j domovini bodou-
ese szlovenszke doume, tak vu
Jugoslávíji, kak na Vogrsz-
kom i vu Ausztríji.

Csí do nasi blízšnyi vu sztá-
rom kráji amerikanszke szlo-
venszke novine dávlali, te nedo
tak zšmetno esakali píszma od
nász, ár vszáki znamenitejši
dogotek, ka sze szlovenčov
dosztája, je szpíszani vu nasi
novinaj. Pédeszétdvakrat vze-
mejo vrouke nase novine vu
ednom leti i pédeszétdvakrat
szí gvúšno zmíszlíjo na nász.
Na tou szí znábídti níšese ne

míszli, ka z-kakšov radosztjov
eštéjo nase novine vu sztárom
kráji, tou mí známo poszvedo-
esíti nájbole z-onimi píszmami,
vu steri písejo, kak radi je ešté
jo.

Obdarüjte szvoje blízšnye z-
nájbole príjétnim senkom: plá-
csajte naprej za nyih na “Ame-
rikanszki Szlovenčov Glász”!

STRAND

(Pred etim “Diana”)
BETHLEHEM, PA.
Lepou predelani Mozi

Spila veesér od 7. i 9. vöre

KÉDNISKI PROGRAM
Dec. 12-ga zacšétkom

Tork:

“BUCK JONES”
Zmrzšnyeni Voditel

Szrejdo:

“BEJLA ZSENSZKA”

Csetrtek:

“NESZRECSA”

Pétek:

“MAE MURRAY”

mozija nájlejša künstlarca

Szoboto:

“TE PRILICSEN FICKO”

Trém vcsíníte doboto: szebi,
glasüvajúesemi i nam, cí sze
pri küpüvanyi szpomenéte, ka
szte storosov glasenyé vu nasi
novinaj eštelí.

Cipeli za Bozsicsne Szvétke Küpite zdaj!

Csí vam je potrejbno cipele küpiti e küpte zdaj,
gda szí lehko pejneze prisparate, ár szo cejne zdaj
trno znižšane pred bozsicsom.

Speciálna Cejna zdaj za Bozsics.
Príde notri i poglednite nase blágo.

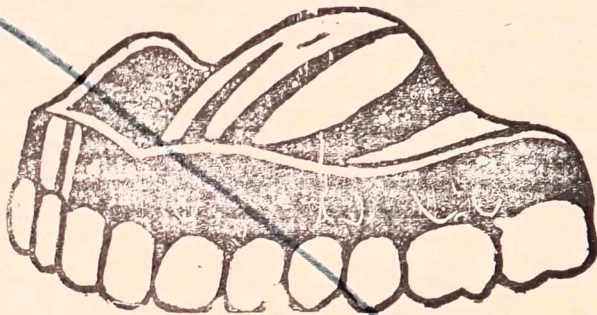
PAUL ALEX Y

DVEJ BAOTI

209 E, 3rd STREET, 15 W. BROAD STREET
BETHLEHEM, PA.

Kédnšno doliplacsüvanye

Zobé Szkübémo Brez Bolezni

Naprávlene zobé i plate stere má delamo szo garan-
téraní i dobro paszajo, sterimi te zadovolni. Ogvúsaj-
te sze szamí.

Plate-i ..... \$7.50 vise Dopunyenosz 50c. vise
Bridgei ..... \$5.00 vise Csíšcsenyé .. \$1.00 vise

Dr. Gould, Nej bolezeni Zobár

Fourth and New Sts.

(Vise Banka)

ODPREJTA VUDNÉ I VNOCSI

Dományi za dományega, podpérajte nase novine!

Dárov Baota za Moske odprejta po vecseráj do Bozsicsa.

PRINASZ de odprejto vszáki vecsér pred Koledni Szvétki.

Tou znamenüje duge vöre nám. Ali mí tou radi vcsínimo, stero je ete
baote návadno vszigdár bilou, naj vszáki rédno bode vöobszlúzseni.

Mí tou známo, ka je moskom nej trno príjétno sze vudné szíšzkávati med vnougim
národóm vu baotaj i zatoga volo je prílicsno veesér prídti, gda nyim bougse szlúzsbo leh-
ko podelímo.

Nájdete eti prinasz vnougo blága naprebéranye za mosko nosnyo.
Nase vöobszlúzsanye je rédno i vszigdár szí csasz dámo z-küpüvajú-
csimi, cejne szo pa trno níszike.

Refowich's

THIRD AT NEW STREETS

MELLON GOSZPDI- CSINE MEJSZECNSI POSZVEJT

Edna Mellon goszpodicsina je k-mouzi sla preminouci keden. I ob toj priliki je edno málo dobrouto proszila od szvo-jega papo.

Na nágli bi szi eden prouzen eslovek nebi mogao zmisz-liti, ka ka bi proszila esese té multimillionárszke dinaszti-je edna hesi, ka je nyej imánye i bogásztvo do etigamao nej po-nidilo.

Má pejzeze, má drágocso, brilliánte, má vsze, ka za pe-jneze küpi lehko na szvejt, ali nej je mejla esese do eti mao tá goszpodicsina eden lásztni, extra, privátni — mejszecsni poszvejt. No, te je pa tou pro-szila papo na szvoje zdávanye.

Ino te velki Mellon (nej pe-jnezi miniszter, nego nyegov brát) je tak zrendelivao, ka naj prineszje doli z-nébe mejszecsni poszvejt nyegovoj hes-ri.

I Doli szo ga prineszli.

Sztoujezero dollárov je kos-talo zdávanye, ár drági je bio cilou mejszecsni poszvejt, ali vrejden je bio telko.

Razpocile szo sze znábiti ove drújge millionárszke goszpodicsine, ali lehko szo sze raz-pocile od esémerov i od nevosésosztí hercegojce túdi stere szo doszegamao brezi privátnoga mejszecsna poszvejt-ta mogle k-mouzi idti.

Razglászile szo bogme no-vine té dogotek, ka je "králesz ka" zdávanya précimbo túdi preszégno. Mellon goszpodi-csine zdávanye.

Sztou fuszov sürki i sztou-pédészét fuszov dugi pavillon szo zozídali za gouszte, ka naj mejszecsni poszvejt tá prine-szje k-okni. Ár vu Mellonovj palacsí bi meli meszto oni vno-gi gouszti, ali da pa k-palacsé okni nebi mogli prineszti mejszecsni poszvejt.

Persze, ka szo pavillon gori okinesali i szamo korine szo vise 10,000 dollárov kostale.

I ober okna na pavillonu od-zvína szo gori napravili imi-tejrani (hamisen) mejszecsni poszvejt.

Imitejrane obláke, meglé szo túdi napravili k-mejszecsni poszvejt, steri szo vesászi na edno-edno minuto zatémnoi mejszecsna poszvejt szve-kloueso.

Elektriesni inzsenerov cejli sereg je po mejszeczaj delalo na tom, ka naj popolnoma prisz-podoben bode goszpodicsine mejszecsni poszvejt, tak da bi právi mejszecz szvejt. Delav-cov velka vnozina je z-tém bila zaposzlvána, ka naj nise-cse nevzeme na pamet vu pa-villonu, ka je Mellon goszpodi-csine mejszecsni poszvejt z-lek terisa.

Persze nej je szamo té temni mejszecsni poszvejt ponúdo szvetiványa précimbo. Szneja je za vees sztoujezer dollárov vrejdnosztí drovnije dobila od gousztoz za senk.

Za jezero lújdi szo presztri sztou sztolov vu pavillonu ko-rinatnom ogradeseki i tak sze esúje, ka je veesérja nej bila szploj szúha.

Jezero lújdi je veesérjalo vu précimbi, vu imitejrano lu-gasi, pri imitejrano mejszecsni poszvejt, i rávno te túdi vu tom vársi, vu Pittsburghi je deszétjezer lújdi léglo doli znábiti brezi veesérje.

Sztoujezero dollárov je kos-talo okinesanye i mejszecsni poszvejt, i ednoga lípa z-tém zapravlasztvom 50,000 delav-cov klantiva, manyikúje vu Pittsburghi i vu okroglini brezi dela.

Niti krúha nema edno millio delavszki familij vu etom bo-gátom országi i dnesz esese i mejszecsni poszvejt túdi doli vzemejo z-nébe tiszti, kí z-de-lavcov millione vozozsmésejo.

Mellon familia je edna ná-jbole zmózsna i bogata dinasz-tia v-országi. Pittsburgh Coal Co, Alluminium Company, firm má vu szvoji rokaj.

Pittsburgh Coal Co. delavei Wheeleng Rail Road i Boug zná, kelko drújgi neszmerni vu strájki sztojijo i dnesz pri toj firmi z-szkebamí delajo. Z-prebivalísesa vozszploudjeni de-lavei vu zimszki mrzli noesáj vu barakaj dregeésejo. Mello-novi pa extra familiski mejszecsni poszvejt dájo réditi za szébe.

Tak da bi tou porásali onim vnuogim nezadovolnim, vu vu sztrádanyi zsvouesim, zm-zúvajúesim i gládnim delav-com, ka naj szamo li lajajo gori na té vópovejseni mejszecsni poszvejt.

Ár sze szkrbújo od toga Mel-lonovi drszélszki zsandárje, ka od toga nemrejo vesiniti delav-ci.

Rima porúsenye sze je z-tém zacsno, ka dokees je vbougo lúdsztvo sztrádalo, Rímzka arisztokrácia je brez példa vel-ko lumparijo i luxustvo prine-szla vu divat.

Ali Rima goszpoudje bi sze lehko vesili esese od etoga or-szága vezdásnyi veliki gosz-podov, ár na mejszecsni posz-vejt szo szi tiszti niti miszli nej víipali vu lumpanyi, piján-esivanyi, luxuskoj précimbi.

Vezdásnyim goszpodom pa dnesz sze mejszecsno szveklou-eso túdi trbej doli prineszti z-nébe. More nyim lasztiven, ex-tra mejszecz szvejtiti, gda oni mulatnyivajo.

MESZÁRNICA NA ODAJO

Edna dobro idoucsa meszár-nica je na odajo, gde szlovenci, nemci i vougri prebivajo. Szamo szlovenci ali vougri je vrejdnó kúpti, kí szi lehko z-lúdsztvom zueci. Zvedávajte vu redítelszvi 52 E. 4th St. Bethlehem, Pa.

Plácsajte naprej na nase no-vine, esi szte zaosztányeni!

ZA ODAJO

10 hizs hram, trno dobro zde-lani je na odajo za trno rédno cejno zglászite sze na 622 Broadhead Ave. Bethlehem, Pa.

OGNYA ZNAMEJNYA NA SOUTH SIDE-I

- 7 St. Lukes Hospital
- 12 Broadway & Piot
- 13 Alaska & Sioux
- 14 Antorio & Itaska
- 15 Five Points
- 16 Fourth & Cherokee
- 17 P & R Station
- 18 Cherokee & Freytag
- 19 Wyandotte & Piot Av
- 23 Packer Av & Montclair
- 24 Second & Northampton
- 25 Broadway & Broadhead A
- 26 Summit & Carlton
- 31 Packer Av & Adams
- 32 Fourth & New
- 33 Third & Taylor
- 34 Fifth & Taylor
- 35 Third & Adams
- 36 Fourth & Webster
- 37 Third & New
- 41 Fifth & Fillmore
- 42 Fifth & Atlantic
- 43 Third & Pierce
- 44 Fourth & Buchanan
- 45 Seventh & Atlantic
- 46 Buchanan & Selfridge
- 47 Fourth & Fillmore
- 48 Evans & Monroe
- 49 Pierce & Thomas
- 51 Third & Cherry
- 52 Fourth & Cemetery
- 53 Fourth & Hays
- 54 Third & Hobart
- 55 Pfeifle & Hays
- 56 Sixth & Ridge
- 57 Mechanic & Hill
- 58 Fourth & Hobart
- 312 Fourth Williams
- 313 Eigh & Brinker
- 314 Third & Bessemer
- 315 Fourth & Diamond
- 316 Hellertown Av & Coke Works Road
- 321 Coke Works Office

AUTOMOBIL 197 ALDOVOV MÁ VU CLEVELANDI

Od vozsnýe zse doszta vees mrtvecov jeszte vu Clevelandi, kak je vu preminoucem leti do decembra 31-ga bilou.

Nájvees neszreese zrokújejo persze automobilje, ali túdi doszta áldovov májo street ká-re i tréni túdi. Nájzadnyies je eden auto tá vdaró ednoga vo-grina, Andrassy Ede-ja, kí je tezszo oranyeni vu City Hospi-toal odpelani. Do etigamao 197 mrtvecov má Cleveland od nepazlívye vozsnýe.

Z-ARENDE

Eden hram z-podom i peov-nicov núc odzaja za Vogrszkim Hallom, 313 Hall Street, Beth-hem, Pa.

SZMEJSNO CSTENYE

Szledése pripetjé sze je vu Allentowni zgoudilo: Eden mouzs je nej doubó dela vu Allentowni, tak je pa te odiso vu Californijo, miszlo szi je, ka tam rávno na nyega esákajo. Ali nej je dugo osztao tam, ár nej je mogao brezi zsené bidti i tak je miszlo, ka de stoj domou hodo, tou pa nede dobro. Eden dén sze je pa lepou domou posz-tavo neobrúti. Na drújgi dén je zseni pomágao gvant szúhsiti, tak ide tiszto, esi sze za zse-no i za doum boji.

A. G.

TRNO VELKO

dobroto vesinite, drági szlo-venci, esi sze v-storaj szpome-néte, ka szte vu nasi novinaj cstelí glasúvanye.

HARAM ZA ODAJO

Lejpi hram, jeszte v-nyem 10 hizs, pod cejlím hramom peovnica, elektrik, gás, telefon i hram je vu trno dobroj sztávi. Velki garázs meszto je 40x120. Lejpo trszte je szadoveno drevje. Vrejdnó je pogled-noti. Zglászite sze na ete átresz:

MR. J. GOSAR

1215 E. 3rd Street, Bethlehem, Pa.

Pridrúzsíte Sze k-Nasemi BOZSICSNOMI KLUBI

NA

1928

LETO.

ZSE J E ODPREJTI

GOSZTONYI SAVINGS and TRUST CO.
THIRD & PIERCE STS., BETHLEHEM, PA.

Necsákajte Na Naszlejdneye

Nego popascíte sze naj vam nej trbej vu sztejszki notri kúpúvati.

Prinasz lehko dobíte vszefelé spilo za deco i túdi pohistvo na lehkóm doliplacsúvanyi.

Ne sztarajte sze gde pejzeze vzemete, ár mí vász pejzeze neproszimo. Szamo esi vam je potrejbno na decínszko spilo ali hizsno pohistvo príde knám i mí vam dámo ka je vám potrejbno.

Vas Kredit je Prinasz Vszigdar Dober.

Goodman Furniture Co.

522-24 E. 3rd STREET, BETHLEHEM, PA.

(Pouleg Gosztonyi Banka)

Odprejto po Vecseráj do Bezúcsa.

American

Windish Publishing Co. Inc.

"AMERIKANSZKI SZLOVENCŮV GLÁSZ" STAMPARIJA

NÁJMODERNEJSA I NÁJLEPSA STAMPARIJA
VU BETHLEHEMI, STERA JE GORIPRIPRÁV-
LÉNA Z-VNOUGIMI MODERNIMI MASINAMI
I Z-VSZÁKEFÉLE SKERJOUV PA LITERAMI.
VSZÁKOGA JEZIKÁ STAMPARSZKO DELO, TAK
TÚDI KNIGVÉZANYE NÁJLEPSE I NÁJBOUGSE
::: OPRÁV! AMO ZA NÁJREDNEJSO CEJNO :::

Bethlehema ino kroglinzski várasov vszej szlovenszki, vogrszki i drúgi drústvov, organizácij i rázlocni szprá-vises stamparszko delo sze prinasz zgotávla, vszém na popolno zadovolnoszt.

V-nasoj stampariji sze szle-déese novine stampajo: Am. Szlovencov Glász, Bethle-hemi Híradó, vszáki keden, ino Havi Közlöny vszáki meszecz szhájajo. — Gorivzememo vszeféle málo i velko delo.

512 E. Fourth Street

Bethlehem, Pa.

Bell Telephone 2940

Stirideszét millio dollárou

Premiouesi keden je vu vszáki novináj eden velki kejp bio, pod sterim szo szledécsi doszta povejdajouesi redouvje bílk:

"Camden, N. J., Nov. 18. — Té kejp zádnyi konec kázse "Saratoga" iména hajouvi, steri je eden nájvéksi i nájmodernejsi pa nájlepsega vóvidejnja bojnszki hajouvi, ka szo do etigamao napravili. Zdjaj je té nájnovjsega tipusa bojújajouesa jedínoszt Zdrúzseni Drzsél mourszki flotte. Tou je eden za 33,000 tonov aeropláne pelajouesi hajouvi, steroga naprejposztávlenje je vees kak 40 millio dollárou kostalo. Atlanti oceán za stiri dní prejk priplava i 83 letécsi masinov sze lekho pela nanjem. Amerikanszka Brown-Boveri Electric korporácia ga je rédila. "Saratoga" de na Pacific (Túhom) mourji kak letécsiga abteilunga vezérszki hajouvi. H. E. Yarnell kapitán je nyegov zapovedník."

Kakda sze je z-kejsa túdi dalou viditi, té stirideszét millionszki hajouvi eden isztinszki plavajouesi váras, dotiesno plavajouesi grád, z-steroga nej szamo ka zniesávajouese bombe vszebúvajouesi letécsi masinor lekho vóletí, nego nyegovi nezsmerni stúki túdi sztrasno zniesávanye doprineszého na

drújgi hajouvi, ali vu primorszki várasaj.

Csloveki vsze vlaszjé vujska sztánejo esese i na ono miszel túdi, kakse zniesávanye, porúsávanye sze lekho doprinesáva z-touv modernov vmárjajouesov skerjouv. Zaisztino intereszántni falat je tou kapitálistov razorozsenya akeije. Kakse féle edno razorozsenye je tiszto, gda szo moderne bojújajouese náprave té na vsze szpodobno goripripravleni falat rávno vu premiouesi dnévaj púsztili na vodou. Ali vejntou mí ne noszimo naprej, kak novino pred nase estejouese. Steri novinestejouesi cslovek nebi znao zse, ka kapitalistje vszigdár rávno naopak esiníjo tiszto, liki od koga dájo predgati? Ka zakaj dnök szpoznamo tou pripetjé, je záto, ka naj szi malo premislávamo ober toga, ka ka bi bilou mogouese z-onimi stirideszét millionami doprineszti?

Po ednom dollári racsunavisi, tou bi 40 millio párou cipeiov lekho bilou, stero bi cilou dobro bilou vu zdajsnym mokrom i mrlzom vrejmeni Mississippí rivera i New England-ske povoudni kvárnikov decé na szpozébleni nogáj.

Lekho bi zozídali moderne prebiválske hrame túdi vu oni krajínaj, gde je povouden zniesila hrame.

Lejko bi z-tej 40 millio dol-

lárovo spítále túdi zozídali, gde bi sze vrácsenye prisziljeni szivomaski delavci za krátek esasz lekho zvrácsili.

Lekho bi moderne rojsztné spítále zozídali, gde bi sze rojsztné mrteloszti racsun lekho znenkao.

Lekho bi muzeume posztavili gori, gde bi lúdszto lúsko vu poglájúvajouesem vesenyej doubilo tao z-lúdsztvinszke návade, z-nature szpíszta, z-nature znanoszti i vszáke vrszti kúntslarszta.

Lekho bi knizsárnice posztavili gori, gde bi znanoszti, razveszeljávanye i potroustanye doubilo lúdszto za nadalno zsvlenszko bojújanye.

Lekho bi tej 40 millionov goriponúcali na cslovecsiga zsitka obrambna zravnyanya, kak na példo na ognya nevarnoszti odvrenjnye bi túdi lekho kaj malo potrosili. Nájmre, gda officíalno na szvetlosco prineszého, ka lejtno 15,000 lújdí zgúbí zsiték záto, ár je ognya gaszilszto vu misteri mejsztaj nej zadoszta moderno.

Lekho bi na vilicske i zselezniske pouti prekrízsnye túdi kaj malo potrosili, ka naj sze nebi zgájalo telko neszrec-e pri vozsnyi, Grozno je szamo i miszliti na tou, ka na példo vu 1925-om leti je v-Ameriki automobil 22,500 lújdí vmouro.

Tou nam príde náglo na pamet, ka ka bi vsze lekho csiníli z-40 millionami. Jeli jeszte táksi delavszki cslovek, steri nebi drzsao za bole potrejbno i hasznovito zgoraj szpomínane násztave zouesi vmárjajouesov skerjouv?

Túcsne Szvinyé

Fájne túcsne szvinyé i mládi pracsiesje jesztejo k-odaji pri sztárou TIVADARI.

Átresz je:

ANTON TIVADAR
456 Kingshighway
Bridgeport, Conn.

Michael Palásthy

827 E. 4th Street
BETHLEHEM, PA.

Oprávlam vszeféle lekte risko delo z-garantéranyom. Primeni sze dobíjo nájbougosi globi v-poszvejte i szaksa lekte riska náprava, stero sze pri hrámi i biznici núca.

Zavüpvavnicke

"Amerikanszki Szlovenov Glász" Reditelszto, szpostenyom naznánye dá cstejocsimka, ki szi té szlovenszke novine sesé zapovedati, naj szi je szamo pri nasi "Zavüpvavnikaj" zapovej i naprej plácsa. Ali ki bi je Zavüpvavnikom nej mogocsi bio plácsati, on naj nám notri posle vu Reditelszto.

Opominamo nase szlovence, naj vszigdár proszijo odpiszek (nyugto) od onoga steromi za té szlovenszke novine plácsate i poglednite esi na tiszto odpiszki steroga dobite bode tej novin imé: "Amerikanszki Szlovenov Glász". Csi bi pa na tom odpiszki toga iména nej bilo, tak te odnász novin túdi nemrete csakati, ár mi tákse vu znánye nevzémemo, stero mi niti naznánye nedobimo. Mi szamo onim poslemo novine i nyim nyigovo plácsano sumo vu réd zememo, ki do meli tákse odpiszke pokázati, steri szo od Amerikanszki Szlovenov, Glász novin szhájjajocsi.

Amerikanszki Szlovenov Glász novin Zavüpvavnikov iména:

Bethlehem, Pa.

Gergár Péter
Kutos István

Pittsburgh, Pa.

Markos István

Bridgeport, Conn.

Anthony Tivadar
456 Kingshighway

Newark, N. J.

Pocsics István

Allentown, Pa.

Kozell József
521 Jute Street

New Brunswick, N. J.

Joseph Donsecz
254 Hamilton Street

Palmerton, Pa.

Donsecz Jozsef

Elizabeth, N. J.

John Mihalich
352 Porth Ave.

Chicago, Ill.

Mike Novák
1913 W. 13th Street

Balazsic Mihály

Stephen Grábar
540 So. 4th Street
Steelton, Pa.

Cleveland, Ohio.

Mr. Anton Chrnko
4520 Finn Avenue

MRS. HOLLAND PRAVI, KA JE DOBRO.

Mrs. Geo. Holland, stera pod 216 First Ave. West Catasaqua Pa. prebiva, eto píse: "Dr. White Lun-ge Hea-la i drúgo White-ovo vrásztvo je doszta hasznilo meni, mojemi mouzsévi i deci. Komaj nájdem recsi, kak naj bi nyemi zahválila. Lun-ge Hea-la je zaisztino esüdóvitno vrásztvo prouti kasli. Stokoli sesé kaj vees znati od toga vrásztva i kakse dobro je za plúese, naj píse meni píszmo i jaz nyemi szrdca rád raztolmaesim."

Dobí sze pri:

First National Laboratories
Inc. Wholesale Distributors;
Leighton, Pa.

EDNA ALLENTOWNSZKA ZSENSZKA TÚDI PORÁCSA

Mrs. Ellen Buehrle, stera na N. Second streeti prebiva szledéce píse: Moja hesí je szomárszki kaseo mejla premioueso zimou, vu táksaj velkoj meri, ka je nej mejla pocsinka. Stirje vrásitelje szo sze vrsenili deklieski pomocsti, ali nász haj je ni eden nej doszégno. Na szlejdnye szam kúplia eden glasz Lun-ge Hea-la vrásztvo za plúesa i vesaszí szam ovárala ka je hasznilo pri prvom núcanyi. Od toga glazsa vrásztva je kaseo míno. Mrs. Buehrle od tiszti mao, szkém koli guesí, vszákomí z-esüdúvanyom hváli Lun-ge Hea-la plúesno vrásztvo.

Dobí sze pri:

First National Laboratories
Inc. Wholesale Distributors,
Leighton, Pa.

SZLOVENC I!

Gda de vám potrejbno na pohistvo, káhle ali kakoli pri hrámi, pridte k Miller Bácsi-ji ali pa telefonerajte na eto numero 3609 pri nyem je vsze trno fál.

L. MILLER
723 E. 4th STREET
BETHLEHEM, PA

AMERIKANSZKI SZLOVENC OV GLASZ szo jedíne szlovenszke novine, stero szo nájbole rászúrjene med Szlovencami po cejloj Ameriki. Záto szo pa nájbougse novine za vszákeféle glasúvanye,

LEJPE KORINE POTREBÜJETE?

Jesztejo prinasz vszefelé nájlepse korine z-steri szi lekho preberéte i na zsejnye vám je domou pripelamo

Lejpi dár za vszáko príliko SZO LEJPE KORINE!

T. M. HOGAN
KORINAR

331 South New Street
Bethlehem, Pa.
Telephone 3209

VELKO

dobroto vesiníte, drági szlovenci, csi sze v-storaj szpomenéte, ka szte vu nasi novinaj esteli glasúvanye.

NOUVE JESZÉNSZKE MOUDE SZO ETI

Sznajzsna obütel vszáki sezozon véksi presztor zalézne. Mí vam pri tom na lekho pomoues bodemo, esi zdaj k nam pridate cipele kúpvat i ka te zadovolni zsnými od toga vász zse zdaj ogvúsamó.

Prinasz dobíte vszigdár nájnovjse moude i nájbougse cipele.

M. E. Kreidler & Sons
17 E. THIRD STREET,
BETHLEHEM, PA.

Sparajte Pejneze!

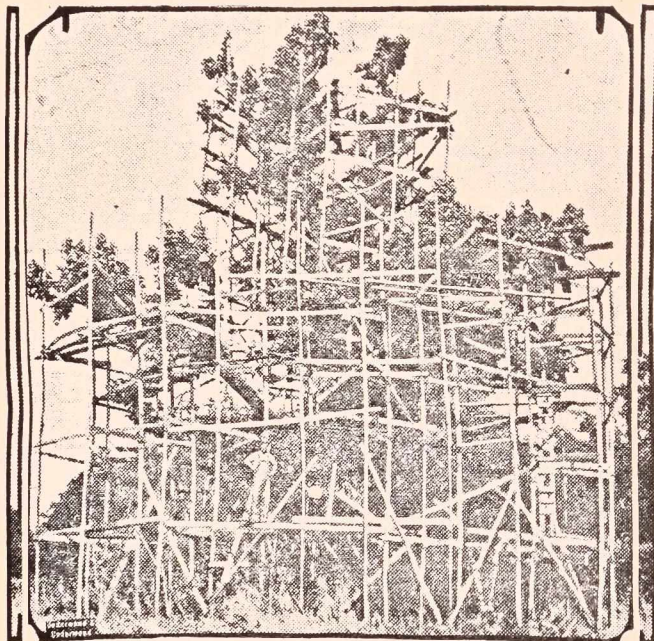
Csi tou seséte, te kújpíte vase bozsiesne dáre pri dobro poznánom vórarí, gde dobíte vsze nájprednyeje blágo za to nájprednejsó cejno i tou je pri

M. FINKELSTEIN

319½ E. THIRD STREET
ETHLEHEM, PA.

— Odprejto po vecseráj —
Csi ednouk prinjem kújpíte inam vees nigdár nete sli kúpvat.

VELKO OREJOVO DREJVO V-CEJPLENO

Eto velko csarno orejovo drejvo je nájvékse vu Californiji, od steroga právjio, ka je sztoupét lejt sztaro, ár szo je poszádili 1822 Májusa 3-ga. Zdjaj nej dávno szo je znouvícs vcejpili, ár je zse sztáro gratúvalo. Sztébeo je kuszti 5 i pou fuszov i visziko je 80 fuszov, pred v-cejplenom je 97 fuszov visziko bilou.

JOHN KOUSZ

SZLOVENSZKI KONTRAKTOR

Zgotávlam vszefelé nouvo i sztáro tislarszko, zidárszko i pleszterszko delo. — Csi máte tákse delo dájte meni znati i jazs vám dam rédno cejno. na tou delo.

1035 MECHANIC ST., BETHLEHEM, PA.
Telephone 227-R

Phone 1542

Zdjaj Je Vrejmen

rávno prípravno i cejne szo niszike esi zdaj zapovete

K R I Z S

delanye za vase pokojne i prinasz tou nájbougse delo lelko dobíte, ár nájmodernejsie mámo notri szprávléno naso delavnicó.

P. C. WEIL I SIN

222 W. UNION STREET, BETHLEHEM, PA.

Zasztoupnik: GEO. J. RUYAK

503 E. 4th St., — Bethlehem, Pa. — Phone 3115-R

No ali vé je szmrt esese dalecs..... tezasz sze doszta féle zná zgoditi; nazáj zná pridti nevedócs razkadjeno imánye po deszét gübej, esese edno-edno celo szeliese zná dobíti, vszáko déte. Csi sze stoj krepko tere za kém, nemogóese, ka nebi doszégno. Vète zse vidli, ka prvle-szledka naprávi terno, ár je szreca rávno táksa, kak cácvana goszpodicsina: sztókrát sze nyé more cslovek pokloniti, dokecs sze ona nazáj pokloni.

Ali tezasz zsviveti nikak túdi trbé, decé glád nehénya, csi oca pred nyóv sznenszke knige esté gori: té szo krüh potrebüvali.

Fodros Marci je tak kaj drújgo né vedo, prisziljeni je bio vu ono szlúszbo sztópiti, stera sze nyemi je ponúdíla — csárdászto.

Isztana, ka je etak z-cszime v-boeskor szpadno, ali tó je niksa velka baja nej, náimre esi cslovek gvúšno zná, ka de ednók v-puncsikaj plészao.

Szamo li tó edno nyemi je tesko szpadnólo, ka sze nyemi je zdaj zse bole vkúp trbelo vlécssti, bole narécti i menyé nyemi je zíslo na lutríjo.

Persze na táksó szenyo, kak je sztáre Örzse bíla, more djáti, gdesté vzeme té pár rajhnskov, csi je li z-zemlé má vözgrenoti.

Marci csárdás sze je tak pasceso domó, po-

mazao, tak, ka csi bi sze gda na nyé namerili, jezero lújdí bi je né moglo z-meszta genoti ovak, kak csi bi szi okol pónócsi zgráblenim bétloga kóvrana gétrami rók nebi prvle nama-zali.

Vu oni knigaj jeszte popíszano túdi tiszte tráve imé, stera szamo vu vszáki sztó létaj okóli pónócsi cveté i stero esi stoj szebom noszi, razmi sztívarí jezík: V-tiszti knigaj je popíszano, kak je mogóese vragá zezávati, mrtve zbüditi, z-recsjóv zsnýi sze dá navcsiti vsza vragometíja.

Fodros Marci je dosztakrát vido vu szne ete csarni tábl, szmrti glavó majóese knige; csteti je méno nyé szkrovne litere, odzakopani kínsosv meszta, od csüdo csinése tráve, od obésenoga csloveka ócsi fabulne szkrovnoszti, ali esi sze je prebüdo, vszigdár szo lehnoleszenye, tak da je zsnýi kaj né pómlo.

Tó vsze nika nevalá!

Doszta vees vrédno delo je lutríja, té gvúšen, necsalären lutri, pri sterom nega ne nedoszégnyeni zádev, gde csloveki quitlingo dájo na tróst, stero nálezszno, prigliháva z-vópotégnyenimi racsuní.

Oh té nászlad je nepreplácsani, tákséga vees nega, ono megnenye, gda sze dvojnószto na nájvisó sztubo pozdigne, je vees vrédno, od deszét lét blájzsenszta. I etakso minuto je

**AMERIKANSZKI
GOTOVIPENEZ
DOLLARE**

plácsmo vö tam prejk vu steromkoli vársi ali vérszi, brezi dolipotégnenoszti, po posti ali pa po telegráfi.

SIFKARTE odávamo na stero koli linijo, za právo cejno.

ZA VLOZSBE 4-ti percent interesa plácsmijemo.

KISS EMIL Bankhiza
Fourth Ave. at 9th Street
New York

VEZDÁSNIYI "PROSPERITÁS" VU PRÁVOM OBRÁZI

B. C. Forbes, ameriksanski kapitalistov národnogá vérsztva i pejnészárstva znánee je malo dale sztoupo od meje, ali bole prav povejldano, szpozábo sze je z-szébe, gda z-prosperitáson prikapeseno na ocsivesztnoszt prineszé ednoga delavea preracsun, steri isztinszko na nágo zleesé nej szamo po kapitaliski novinaj glasivani prosperitás, nego cejli vezdásnyi zbozsen, szkvarjeni kapitaliski szisztém, steroga Forbeske z-vszákov moesjouv seséjo brániti i za lejpoga namálati. Za vrejdnó drzsimo eti mí túdi na szvekloueso prineszti nej szamo preracsuna vöpokázanye, nego ono píszmo túdi, stero je eden delavec z-Seattle, Wash. píszao med veesim Forbesi:

"Kaj bi esiníli ví vu mojoj sztávi? Jasz szem 38 lejt sztar ozsenyeni eslovek, szvoj doum bi rad dojlácsmo i pouleg moje \$27.50 plácse sze brezi vüpzáni bojüjem prouti zaduzsenyi.

"Eti je edno vöpokázanye od mejszecsnoaga preracsuna (kölségvetés) z-steroga sze dá viditi, ka doszta potrejbnoaga dugoványa nega notri, ne nihánika za nevesákano naszledüvájouese potrejbno pripetjé, stero sze pa nagousztooma pripeti i na poszoudbe gorijemá-

nye priszili vnouge, tak, ka táksa sztáva mené túdi daví, z-steré nevoule zsmetno vöpridem.

Mejszecsni preracsun:

Dojplácsmivanye na hram	\$23.10
Poszvejt	1.75
Voda	.75
Zsítka szekulácia (1000)	1.90
Betezsne Poñ. Drüstvo..	1.15
Decé solszki bank	1.10
Dnévne novine	1.00
Kürjenye	10.75
Lekteriski sztroski	4.50
Za Lunch	6.75
Za kádenyé	3.00
Porejje	4.00
Hizsno vértivanye	45.00
Gvantanye	15.00
Razveszeljávanye, knige	4.00

\$123.75

"Vu ednoj baoti delam. Na tom meszti delam zse pét lejt, ali malo vüpzáni mam k-tomi, ka bi vise priso. Csi ednouk szpomeném tou mojemí delodávci, te za odgovor po plácsmaj szkucsénye dobim i tou, ka naj bodem malo potprlivi.

"Tak esüitim, ka szem szpodoben na véksega dela doprinesávanye i nagiben bi bio zvön vezdásnyega dela esese drüjgo delo túdi óprávlati, ka naj bi szvoj dohotek pozdigno, ali nej szem mogouesi niksega dela nájditi. Nej dávno szem glasivao vu novinaj za veeserásnye delo, ali szamo dvá odgovora szem doubó i ni eden je nej bio vözadovolési.

"Gvüsen szem v-tom, ka tiszti, kí po Mr. Coolidge prezidenta glásenyi prosperitás vzsívajo, tou nemrejo vesiniti pa oszem vör dela dnévi; i jasz szem nagiben 10-12 vör túdi delati, naj szamo dobim zadoszta plácse, ka bi szvojo familijo lehko brezi sztrádanya goridrzsaó.

Pittsburgh, Pa. i Krajina

Zavüpvánik: **Markos István**

940 Vista Street,

Tel. Cedar 4933-J.

N. S. Pittsburgh, Pa.

F. N. HOFFSTOT, Szednik
T. W. FRIEND, Podszednik
GEORGE G. SCHMIDT, Peneznik
H. J. C. BREKER, Podpeneznik
Penezna Vrejanoszt \$200,000.00
Cejlo Imánye \$350,000.00

NATIONAL BANK OF AMERICA

709-711 East Ohio Street Pittsburgh, Pa.

Safe Deposit Box-e sze dobijo z-Arende
4% Interésa plácsmo na sparavnoj sumi

Naznánye!

Vszém postüvaním Szlovenom naznánye dámo, ka naso baoto szmo prejk odszelili na

319 E. THIRD STREET
(vu prvejsi Pearl Bank)
Bethlehem, Pa.

NOLAN-CONCILIO
HARWARE CO.

JOHN NOVÁK SZLOVENSZKI KONTRAKTOR

Gorivzeme vszefelé zidárszko i tislárszko delo, popravék i nové hrame delanye. Stere szí lehko tak dáte napraviti kak de sze vam vidlo. Csi seséte novi hram delati, ali csi popravék máte, proszite nye-govo cejno.

Zdaj sze trno fájne drva dobíjo prinyem i falej kak gde koli indri.
811 Bastian St. Phone 3454-R Bethlehem, Pa.

Naznánye dam vszém szlovencom, komi de potrejbno na Pogrobnika, on sze naj obrné kmeni, gde dobi náj bole postenejsé vö obszlüzsényí

JOSEPH A. PAPPERT, Pogrobnik.

711 Lockhart Street, N. S. PITTSBURGH, PA.

Zdaj Sze Poszkrbite

za

Fájno Zelje, Bejlo Repo, Tücsne Szvinyé i fájne szühe Drva. — Vszé tou dobíte pri

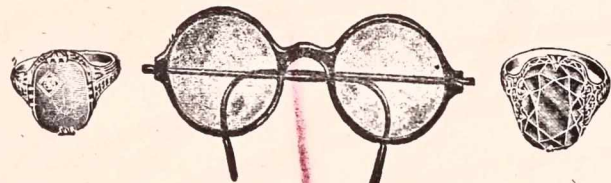
JOHN TEMPLIN-I
R. F. D. 3 Box No. 264 Bethlehem, Pa.

Zglászite sze vu reditelszti vü:
512 E. 4th Street, — Bethlehem, Pa. — Phone: 2940

NORTH SIDE HARDWARE CO.

Prinász sze dobi szákksa zselezna potrejbcsina, kakti: Sparhetje, Lampaske i szákka potrejbcsina za Automobile.

855-857 East Ohio Street, N. S. Pittsburgh, Pa.
Bell Phone 2508 Cedar.

Primeni dobíte ráj bokse blágo za rédno cejno. Pridte vu

S. MALLIN Vörarszko bauto.

729 E. Ohio Street, N. S. PITTSBURGH, PA.

Telefon Cedar 9529

Vszgdár dobro i rédno bodete vöobszlüzsényi, csi pridete vu moj Hotel, ár primeni dobíte tou nájboukso blágo za nájrédnejsó cejno.

Horvatski i Szlovenszki Hotel

Matt. J. Bestic, lásztnik

834 E. OHIO STREET N. S. PITTSBURGH, PA.

PODPÉRAJTE tiszte store, steri glasüjejo v-nasi novinaj!

TOPLO ZIMSZKO BLÁGO

Nase ZIMSZKO blágo szmo zse notri doubili. Za moske i pájbe Gvant je krédi i esákka na vász gda pridete ino va poglédnete.

**MOSKI GVANTI
POJBOV GVANTI
KOLAPOJSJE**

HOLSZTIKJE

SZRAKICE

Dájte nam príliko naj vász lehko vöobszlüzsávamo.

Joseph Patz

"MOSKOV i POJBOV BAOTA"

829 East Ohio Street N. S. Pittsburgh, Pa.

Prineszite eto glásenyé notri knám i dobíte dupliske Trading Stempline

mögöce za nisterni nevolen rajhnski küpi pri vszákom nóvom djányi.

Csi sze ednök poszrecesi szreco za sinyek popádnóti je vsze obilno nazáj plácsmo.

Ka pa csi sze neposzrecesi!

Céli küp "reskonto"-v lezsi vu ladi, premislávájóese szí od onoga lépoga vréména, gda szo one esce vrédnoszt mele. stere zdaj bogme edno mrtvo vrédnoszt name ztüjejo; vszáki tjeden sze z-ednov povéksajo, stera nyim té glász prineszé, ka je nyí vért esce itak szíromák, kaj tam zgoraj itak tak ide vrémen, kak vu nyuvom vrémeni, szreco szo velka goszpoda szebi vzéli v-árendo.

Kémböle szo sze té cédala v-ladi povéksávale, témböle sze je poménsávála Marcia vrédnoszt. Szamo nisterna Kossuthova banka sze je szremezslivo túlila vu omári, vu eden két ücséna, tak da bi právila: Jasz szem zse vöprís-la z-divata. Meni je zse eti meszto. Táksa szem jasz, kak reskontó cedalo — ednök pénezi, zdaj szaloszsten szpómenek.

Marcia vrédnoszt sze je pomali razkadí-la. Velke nyíve, lépe trávnike, lög, szo v-zálog zdávane, ali z-odáne. Vszé je je szpózsro on negibájócsi dvé glavé majócsi veliki, na bóto dveri zmálani orlftics: lutrija.

Ete dober ftics je "v-doszta formo" opüsztsávao mednami. Z-osztrimi skrombli nazs je poskrábao, razdrápao nam kózso dokrví, z-velkimi perotámi je zakrio szunca szvetloszt, prednami z-gnüszním szvojm klünom nam je vneszao z-lamp szlejdnyi nas falácsec krüha. Zisztinom je dober vice narédo on, kí je nas cimér nyim naszredíno namálao V-on zsalódec, steromi jedvöje lampe posztávila na szlüzso indasnya fantázia.

Fodros Marci sze je ednök na tó prebüdo, ka je jáko, jáko veliki szíromák. Bozsi blagoszlov je mimo hodo kre nyegove hizse kraja, kak tó segó májo na táksi határ praviti. po sterom prék mrtveca neszéjo. Po nyegovoga hizse kraji szo túdi neszli prék ednoga mrtveca, steromi je "paseslivoszt" biló imé.

K-koncovi je familiska hizsa túdi odána, tak szo zdaj zse szploh szesícsényi sztáli Fodros Marciovi, pod sterim iménom sze szedmé-ro düs razmi, ár je Marciovi uprav obilno dáno z-one partéke, stera je v-ednom meszt' blagoszlov, v-drügom pa nevola: deca.

Zdaj zse tá deca, csi tak ka Márton gazda póleg szvéte bozse völe náide ocsi doli zapréti, szí lehko znyegovim testamálisom napipo zszeggéjo. Nema nyim niháti nikaj drüjgo, kak csi nyim v-nyem on küp lutrij cédala raz-estálíva.